

UNIT II

Lesson 7

మా నాన్నగారు అమెరికాలో ఉన్నారు

రామారావు : రా, పురుషోత్తం! అలా కూర్చో!
కాఫీ తీసుకో!

పురుషోత్తం : ఈ అబ్బాయి ఎవరు, రామారావు?

రామా : వాడు మా తమ్ముడి కొడుకు. వాడి
పేరు రవి.

పురు : మీ తమ్ముడు ఎక్కడున్నాడు?

రామా : ఇప్పుడు ఇక్కడ లేడు. వాడు
అమెరికాలో ఉన్నాడు.

MY FATHER IS IN AMERICA

Come on Purushottam! sit there.
Take this coffee.

Who is this boy, Ramarao?

He is my younger brother's son.
His name is Ravi.

Where is your younger brother?

Now he is not here. He is in
America.

Lesson 7

పురు : అలాగా! ఆ అబ్బాయి ఎవరు?

I see! Who is that boy?

రామా : వీడు మా అబ్బాయి. వీడి పేరు రాము.

He is my ^{boy}son. His name is Ramu.

పురు : ఆ అమ్మాయిలు ఎవరు?

Who are those girls?

రామా : అది మా తమ్ముడి కూతురు. దాని పేరు సరళ. ఇది మా అమ్మాయి. దీని పేరు గిరిజ.

That is my youngerbrother's daughter. Her name is Sarala. This is my daughter. Her name is Girija.

పురు : పాపా! ఇది ఏం బొమ్మ? అది ఏం బొమ్మ?

Papa! What doll is this? and what doll is that?

గిరిజ : ఇది ఏనుగు బొమ్మండి! అది కోతి బొమ్మ!

This is an elephant-doll, sir! That is monkey-doll.

పురు : బాబూ! ఈ బొమ్మ ఏమిటి?

Babu! What is this doll?

రాము : అది పులి బొమ్మండి! సరళా! నీ సింహం బొమ్మ ఏది?

That is a tiger-doll, sir! Sarala! Where is your lion-doll?

సరళ : అదుగో, నా సింహం బొమ్మ!

There it is my lion-doll!

రవి : ఇదుగోనండి, మా నాన్నగారి ఫోటో! మా నాన్నగారు అమెరికాలో ఉన్నారు.

Here is my father's photograph, Sir! He is in America.

పురు : అలాగా! ఏది ఇలా ఇవ్వు! ఈ ఫోటోలో ఎవరున్నారు?

I see! Give me! (Let me see it!) Who is/are there in this photograph?

రవి : తీసుకోండి. చూడండి. మా నాన్నగారూ మా అమ్మా ఉన్నారు ఆ ఫోటోలో. నేను లేను. మా చెల్లెలు కూడా లేదు.

Take it, sir! see. My father and my mother are in that photograph. I am not there. My sister is also not there.

An Intensive Course in Telugu

సరళ : ఆ ఫోటోలో నేనున్నాను.

I am there in that photograph.

రవి : నువ్వు లేవు. నేనూ లేను. మనం ఇద్దరం
లేం. మనం ఇంకొక ఫోటోలో ఉన్నాం.

You are not there. Nor I am.
Both of us are not there. We
are in another photograph.

పురు : ఈ ఫోటోలో నువ్వు మీ చెల్లెలూ
ఎందుకు లేరు?

Why are you and your sister not
there in this photograph?

రవి : అప్పుడు మేం ఇక్కడ లేం; గుంటూరులో
ఉన్నాం.

At that time we were not here.
We were in Guntur.

పురు : అప్పుడు మీరు గుంటూరులో ఉన్నారా?
అక్కడ ఎందుకున్నారు?

Were you in Guntur at that time?
Why were you there?

సరళ : ఈ ఫోటోలో చూడండి. నేనున్నాను.
వాడులేడు.

Look at this photograph, sir! I
am in this. He is not there.

పురు : ఆ ఫోటోలో నువ్వున్నావు ; ఈ ఫోటోలో
అతనున్నాడు.

You are in that photograph, He
is in this photograph.

సరళ : ఇలా చూడు, ఈ ఫోటోలో అమ్మా
నాన్నగారు లేరు. మనం ఉన్నాం. ఆ
ఫోటోలో అమ్మ ఉంది.

Look here! Mother and father
are not there in this photo-
graph. We are there. Mother
is in that photograph.

పురు : మీరు అందరూ ఇలా రండి. ఈ బొమ్మలు
తీసుకోండి.

All of you come here. Take these
dolls.

రామా : రవీ! నీ పుట్టినరోజు బట్టలు ఏవి?

Ravi! Where are your birthday
clothes?

రవి : ఇవిగో నా పుట్టినరోజు బట్టలు.

Here are my birthday clothes.

Lesson 7

పురు : నీ పుట్టినరోజు ఎప్పుడు?

When is your birthday?

రవి : ఇవ్వేలే!

Today!

పురు : ఇవ్వేలే నీ పుట్టిన రోజు?

Is today your birthday?.1

రవి : అవును. అదుగో మా అక్కయ్య. దాని పుట్టినరోజు రేపు.

Yes. There is my elder sister. To-morrow is her birthday.

పురు : మీ అక్కయ్య పుట్టినరోజు బట్టలు ఏవి?

Where are your sister's birthday clothes

రవి : అవిగో!

There they are!

పురు : మీ చెల్లెలు ఏది?

Where is your younger sister?

రవి : ఇదుగో!

Here she is!

పురు : పాపా! ఈ బొమ్మ తీసుకో.

Papa! Take this doll.

DRILLS

a. Expansion drill

Model (i)

మీరు ఇలా రండి.

మీరు అందరూ ఇలా రండి.

1. మీరు పుస్తకాలు తీసుకురాండి.
2. మీరు అక్కడ కూర్చోండి.
3. మీరు మీ పేర్లు చెప్పండి.

Model (ii)

అదుగో కలం!

అదుగోనండి కలం!

1. ఇదుగో రమ!
2. అవిగో ఫోటోలు!
3. ఇవిగో కుర్చీలు!

b. Substitution drill

Model (i)

ఆ అబ్బాయి మా తమ్ముడు. (వాడు)
వాడు మా తమ్ముడు.

1. ఆ అబ్బాయి మా అబ్బాయి. (వాడు)
2. ఈ అబ్బాయి నా కొడుకు. (వీడు)
3. ఆ అబ్బాయి నా స్నేహితుడి కొడుకు.
(అతను)
4. ఈ అబ్బాయి నా తమ్ముడి కొడుకు.
(ఇతను)

Model (ii)

ఆ అమ్మాయి మా అమ్మాయి. (అది)
అది మా అమ్మాయి.

1. ఆ అమ్మాయి డాక్టరుగారి కూతురు.
(ఆమె)
2. ఈ అమ్మాయి నా కూతురు. (ఇది)
3. ఈ అమ్మాయి నా చెల్లెలు. (ఇది)
4. ఈ అమ్మాయి నా స్నేహితుడి చెల్లెలు.
(ఈమె)

Model (iii)

మీరు అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నారు.
మనం
మనం అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నాం.
మేం
మేం అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నాం.
నేను
నేను అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నాను.
నువ్వు
నువ్వు అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నావు.

వాళ్ళు
వాళ్ళు అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నారు.
అతను
అతను అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నాడు.
ఆమె
ఆమె అప్పుడు ఇక్కడ ఉంది.
ఆయన
ఆయన అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నారు.
వాడు
వాడు అప్పుడు ఇక్కడ ఉన్నాడు.
అది
అది అప్పుడు ఇక్కడ ఉంది.

1. రవీ! మనం ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నాం?
నేను
మేం
నువ్వు
మీరు
2. రాధా! నువ్వు క్లాసులో ఉన్నావా?
మేం
మనం
వాడు
వాళ్ళు
అతను
3. వాళ్ళు అప్పుడు గుంటూరులో ఉన్నారు.
ఆమె
ఆయన
మనం
మీరు

Model (iv)

నేను అప్పుడు ఇక్కడ లేను
 నువ్వు
 నువ్వు అప్పుడు ఇక్కడ లేవు.
 మీరు
 మీరు అప్పుడు ఇక్కడ లేరు.
 మేం
 మేం అప్పుడు ఇక్కడ లేం.
 మనం
 మనం అప్పుడు ఇక్కడ లేం.
 వాడు
 వాడు అప్పుడు ఇక్కడ లేడు.
 అతను
 అతను అప్పుడు ఇక్కడ లేడు.
 ఆయన
 ఆయన అప్పుడు ఇక్కడ లేరు.
 ఆమె
 ఆమె అప్పుడు ఇక్కడ లేరు.
 వాళ్లు

వాళ్లు అప్పుడు ఇక్కడ లేరు.
 అది
 అది అప్పుడు ఇక్కడ లేదు.
 1. అప్పుడు నువ్వు క్లాసులో లేవు.
 మేం
 ఆయన
 మనం
 ఆమె
 2. వాడు ఈ ఫోటోలో లేడు.
 అతను
 వాళ్లు
 మీరు
 అది
 ఆమె
 3. వాళ్లు ఇప్పుడు గుంటూరులో లేరు.
 మేం
 నేను
 నువ్వు

c. Transformation drill

Model (i)

అతను సుబ్బారావు.
 అతని పేరు సుబ్బారావు.
 1. వాడు రవి.
 2. వీడు రాము.
 3. అది సరళ.

Model (ii)

నువ్వు లేవు.
 నువ్వు లేవు/నువ్వు కూడా లేవు.
 1. అతను లేడు.
 2. ఆయన లేరు.
 3. నాన్నగారు అక్కడ లేరు.

d. Response drill

Model (i) నువ్వు అప్పుడు అక్కడ ఉన్నావా?(గుంటూరులో)
 నేను అప్పుడు అక్కడ లేను; గుంటూరులో ఉన్నాను.

An Intensive Course in Telugu

1. మీరు ఇప్పుడు పోస్టాఫీసులో ఉన్నారా? (స్కూల్లో)
2. మనం అప్పుడు క్లాసులో ఉన్నామా? (గదిలో)
3. నేను అప్పుడు గదిలో ఉన్నానా? (క్లాసులో)

Model (ii)

ఈ ఫోటోలో ఎవరున్నారు?
(అతను-ఇతను)
అతనున్నాడు; ఇతను లేడు.

1. గదిలో ఎవరున్నారు? (మీరు - మేం)
2. క్లాసులో ఎవరున్నారు? (నేను - నువ్వు)
3. ఇక్కడ ఎవరున్నారు? (మనం - వాళ్లు)

Model (iii)

- నీ పుస్తకం ఏది?
A. ఇదుగో నా పుస్తకం.
B. అదుగో నా పుస్తకం.
1. నీ బొమ్మ ఏది?
 2. గడియారం ఏది?
 3. మీ కలం ఏది?

Model (iv)

- నీ పుస్తకాలు ఏవి?
A. ఇవిగో నా పుస్తకాలు.
B. అవిగో నా పుస్తకాలు.
1. నీ బొమ్మలు ఏవి?
 2. గడియారాలు ఏవి?
 3. మీ కలాలు ఏవి?

e. Combination drill

Model

- వాడు ఇక్కడ ఉన్నాడు.
వీడు ఇక్కడ ఉన్నాడు.
వాడూవీడూ ఇక్కడ ఉన్నారు.
1. మా నాన్నగారు గుంటూరులో ఉన్నారు.
మా అమ్మగారు గుంటూరులో ఉన్నారు.
 2. నువ్వు ఈ ఫోటోలో ఉన్నావు.
నేను ఈ ఫోటోలో ఉన్నాను.
 3. నేను అక్కడ లేను.
వాడు అక్కడ లేడు.
 4. నువ్వు క్లాసులో ఉన్నావు.
అతను క్లాసులో ఉన్నాడు.

EXERCISES

a. Answer the following questions using correct forms of the cue words as shown in the model.

Model ఎవరి పేరు రవి? (అతను)
అతని పేరు రవి.

1. ఎవరి పేరు వినోద్? (వాడు)
2. ఎవరి పేరు గోప? (వీడు)
3. ఎవరి పేరు సరళ? (ఇది)
4. ఎవరి పేరు గిరిజ? (అది)

b. Fill up the blanks with ఉన్నాను/ఉన్నాం/ఉన్నావు/ఉన్నారు/ఉన్నాడు/ఉంది whichever is appropriate.

1. నేను మైసూరులో_____	7. మనం ఇక్కడ_____
2. అతను అప్పుడు ఇక్కడ_____	8. మా అమ్మ అక్కడ_____
3. నేనూ అతనూ గుంటూరులో_____	9. వాళ్లు ఎక్కడ_____?
4. మీరు మేమూ ఇక్కడ_____	10. ఈ ఫోటోలో ఎవరు_____?
5. నువ్వు ఇప్పుడు ఎక్కడ_____?	11. వాడు ఎక్కడ_____?
6. మీరు గదిలో_____	12. మాస్టరుగారు అక్కడ_____

c. Fill up the blanks with లేను/లేం/లేవు/లేడు/లేరు/లేదు whichever is appropriate.

1. నువ్వు ఇక్కడ_____	7. అతనూ ఆమె ఇక్కడ_____
2. అతను ఇప్పుడు అక్కడ_____	8. నేనూ నువ్వు అక్కడ_____
3. నేను ఈ ఫోటోలో_____	9. మా అమ్మ ఇక్కడ_____
4. మా నాన్నగారు ఇక్కడ_____	10. మనం క్లాసులో_____
5. నేనూ అతనూ ఇక్కడ_____	11. మేం ఇక్కడ_____
6. వాళ్లు గుంటూరులో_____	12. మీరు అక్కడ_____

d. Write the plural forms for the following singular forms.

ఏది	:	_____	లేను	:	_____
అది	:	_____	అతను	:	_____
నువ్వు	:	_____	లేవు	:	_____

e. Write the plural forms for the following by adding plural suffix.

గది	:	_____	కలం	:	_____
అమ్మాయి	:	_____	అబ్బాయి	:	_____
గడియారం	:	_____	గోడ	:	_____

f. Rewrite the following sentences as shown in the model.

Model	నేను కూడా లేను.	2. ఆయన కూడా ఈ ఫోటోలో ఉన్నారు.
	నేనూ లేను.	3. అది కూడా ఉంది.
1. మా తమ్ముడు కూడా ఉన్నాడు.	4. ఆమె కూడా ఇక్కడ లేదు.	

An Intensive Course in Telugu

VOCABULARY

అమెరికా	America; USA	లేను	neg. of ఉన్నాను
ఉన్నారు ₁	he/she (hon.) is/was; they (hum.) are/were	చెల్లెలు	younger sister
అలా	in that way/direction/ manner	లేదు ₂	neg. of ఉంది
అబ్బాయి	boy; son (with pl. pro. adj.)	ఉన్నాను	I am/was
వాడు	he (rem. inf.)	లేవు ₂	neg. of ఉన్నావు
వాడి	oblique base of వాడు	లేం	neg. of ఉన్నాం
ఉన్నాడు	he (inf. & eql.) is/was	ఉన్నాం	we (excl. & incl.) are/ were
ఇప్పుడు	now; at present	ఎందుకు	why; for what reason
ఇక్కడ	here; at this place	లేరు ₁	neg. of ఉన్నారు
లేడు	neg. of ఉన్నాడు	అప్పుడు	then; at that time
వీడు	he (inf. prox.)	గుంటూరు	Guntur (a city)
వీడి	oblique base of వీడు	అక్కడ	there; at that place
అమ్మాయి	girl; daughter (with pl. pro. adj.)	ఉన్నారు ₂	you (hon. sg. & pl.) are/were
అది	she (rem. inf.)	ఉన్నావు	you (non-hon. sg.) are/were
దాని	oblique base of అది	లేరు ₂	neg. of ఉన్నారు
ఇది	she (prox. inf.)	ఉంది ₂	she (inf.) is/was
దీని	oblique base of ఇది	అందరూ	all the people
బొమ్మ	doll; picture	పుట్టినరోజు	birth-day
ఎనుగు	elephant	బట్టలు	clothes
కోతి	monkey	ఇవిగో	here they (neut.) are
పులి	tiger	ఎప్పుడు	when
సింహం	lion	ఇవ్వేళ	today
అదుగో ₁	There it is!	అదుగో ₂	there she (inf. & eql.) is
ఇదుగో ₁	Here it is!	అక్కయ్య	elder sister
ఇలా	in this way/direction/ manner	రేపు	tomorrow
ఇవ్వు	give	అవిగో	there they (neut.) are
		ఏది ₂	who (fem. inf. & eql.) is? where she (inf. & eql.) is?
		ఇదుగో ₂	here she (fem. & eql.) is

GRAMMAR NOTES

7.1. In this lesson the non-future tense forms of the existential verb (4.3.) are introduced. This verb is like the verb *be* in English. In lesson 4 the neuter gender forms (both singular and plural) were introduced. With the forms introduced in this lesson the paradigm is complete, and it is as follows: Notice that there is a person-gender-number agreement between the verb and the subject marked by different suffixes which are called *personal suffixes*. Though these personal suffixes reflect person-gender-number we call them simply personal markers for easy reference.

<i>I per.* sg.</i>	నేను ఇక్కడ ఉన్నాను. <i>nēnu ikkaḍa unnānu.</i>	I am/was here.
<i>I per pl. (excl.)</i>	మేం ఇక్కడ ఉన్నాం. <i>mēM ikkaḍa unnāM.</i>	We are/were here.
<i>I per. pl. (incl.)</i>	మనం ఇక్కడ ఉన్నాం. <i>manaM ikkaḍa unnāM.</i>	We are/were here.
<i>II per. non-hon. sg.</i>	నువ్వు ఇక్కడ ఉన్నావు. <i>nuvvu ikkaḍa unnāvu.</i>	You are/were here.
<i>II per. pl. & hon. sg.</i>	మీరు ఇక్కడ ఉన్నారు. <i>mīru ikkaḍa unnāru.</i>	You are/were here.
<i>III per. inf. masc. sg.</i>	వాడు ఇక్కడ ఉన్నాడు. <i>vāḍu ikkaḍa unnāḍu.</i>	He is/was here.
<i>III per. eql. masc. sg.</i>	అతను ఇక్కడ ఉన్నాడు. <i>atanu ikkaḍa unnāḍu.</i>	He is/was here.
<i>III per. inf. fem. sg.</i>	అది ఇక్కడ ఉంది. <i>adi ikkaḍa uMdi.</i>	She is/was here.
<i>III per. eql. fem. sg.</i>	ఆమె ఇక్కడ ఉంది. <i>āme ikkaḍa uMdi.</i>	She is/was here.

* <i>epi.:</i> epicene	<i>fem.:</i> feminine	<i>incl.:</i> inclusive	<i>per.:</i> person
<i>eql.:</i> equal	<i>hon.:</i> honorific	<i>masc.:</i> masculine	<i>pl.:</i> plural
<i>excl.:</i> exclusive	<i>hum.:</i> human	<i>neut.:</i> neuter	<i>sg.:</i> singular

An Intensive Course in Telugu

<i>III per. hon. hum.</i>	ఆమె/ఆయన ఇక్కడ ఉన్నారు. He/She is/was here.	
<i>epi. sg.</i>	<i>āme/āyana ikkaḍa unnāru.</i>	
<i>III per. formal hum.</i>	వారు ఇక్కడ ఉన్నారు. He/She is/was here.	
<i>epi. sg.</i>	<i>vāru ikkaḍa unnāru.</i>	
<i>III per. hum. epi. pl.</i>	వాళ్ళు ఇక్కడ ఉన్నారు. They are/were here.	
	<i>vāḷḷu ikkaḍa unnāru.</i>	
<i>III per. neut. sg.</i>	అది ఇక్కడ ఉంది. It is/was here.	
	<i>adi ikkaḍa uMdi.</i>	
<i>III per. neut. pl.</i>	అవి ఇక్కడ ఉన్నాయి. They are/were here.	
	<i>avi ikkaḍa unnāyi.</i>	

Note from the above paradigm that ఉన్నారు *unnāru* is common for second and third person plural/honorific/formal singular; and ఉంది *uMdi* is common for third person inferior/equal feminine singular and neuter singular.

7.2. The corresponding negative forms of those presented in 7.1. are as follows:

<i>Affirmative form of the existential verb.</i>	<i>Negative forms of the existential verb</i>	<i>Description of the person-gender- number</i>
ఉన్నాను నేను ఇక్కడ లేను. <i>nēnu ikkaḍa lēnu.</i>	I am/was not here.	<i>I per. sg.</i>
ఉన్నాం మేం ఇక్కడ లేం. <i>mēM ikkaḍa lēM.</i>	We are/were not here.	<i>I per. excl. pl.</i>
ఉన్నాం మనం ఇక్కడ లేం. <i>manaM ikkaḍa lēM.</i>	We are/were not here.	<i>I per. incl. pl.</i>
ఉన్నావు నువ్వు ఇక్కడ లేవు. <i>nuvvu ikkaḍa lēvu.</i>	You are/were not here.	<i>II per. non- hon. sg.</i>
ఉన్నారు మీరు ఇక్కడ లేరు. <i>mīru ikkaḍa lēru.</i>	You are/were not here.	<i>II per. pl & hon. sg.</i>
ఉన్నాడు వాడు ఇక్కడ లేడు. <i>vāḍu ikkaḍa lēḍu.</i>	He is/was not here.	<i>III per. inf. masc. sg.</i>

Lesson 7

ఉన్నాడు	అతను ఇక్కడ లేడు. <i>atanu ikkaḍa lēḍu.</i>	He is/was not here.	<i>III per. eql. masc. sg.</i>
ఉంది	అది ఇక్కడ లేదు. <i>adi ikkaḍa lēḍu.</i>	She is/was not here.	<i>III per. inf. fem. sg.</i>
ఉంది	అమె ఇక్కడ లేదు. <i>āme ikkaḍa lēḍu.</i>	She is/was not here.	<i>III per. eql. fem. sg.</i>
ఉన్నారు	అమె/ఆయన ఇక్కడ లేరు. <i>āme/āyana ikkaḍa lēru.</i>	He/She is/was not here.	<i>III per. hon. hum epi. sg.</i>
ఉన్నారు	వారు ఇక్కడ లేరు. <i>vāru ikkaḍa lēru.</i>	He/She is/was not here.	<i>III per. formal hum. epi. sg.</i>
ఉన్నారు	వాళ్ళు ఇక్కడ లేరు. <i>vāḷḷu ikkaḍa lēru.</i>	They are/were not here.	<i>III per. hum. epi. pl.</i>
ఉంది	అది ఇక్కడ లేదు. <i>adi ikkaḍa lēḍu.</i>	It is/was not here.	<i>III per. neut. sg.</i>
ఉన్నాయి	అవి ఇక్కడ లేవు. <i>avi ikkaḍa lēvu.</i>	They are/were not here	<i>III per. neut. pl.</i>

Note from the above paradigm that లేవు *lēvu* is common for II person non-honorific singular and III person neuter plural, that లేదు *lēḍu* is common for III person inferior feminine singular, III person equal feminine singular and III person neuter singular, and that లేరు *lēru* is common for II person plural and honorific singular, and III person plural and honorific/formal singular.

7.3. The tense forms of the verb in Telugu show an agreement with the person-gender-number of the subject. The personal suffixes which mark the person-gender-number of the subject are listed below.

నేను	:	ను	ఉన్నా-ను	లే-ను
<i>nēnu</i>	:	<i>nu</i>	<i>unnā-nu</i>	<i>lē-nu</i>
మేం/మనం	:	ం	ఉన్నా-ం	లే-ను
<i>mēM/manaM</i>	:	<i>M</i>	<i>nnā-M</i>	<i>lē-M</i>
నువ్వు	:	వు	ఉన్నా-వు	లే-వు
<i>nuvvu</i>	:	<i>vu</i>	<i>unnā-vu</i>	<i>lē-vu</i>

An Intensive Course in Telugu

మీరు	:	రు	ఉన్నా-రు	లే-రు
<i>mīru</i>	:	<i>ru</i>	<i>unnā-ru</i>	<i>lē-ru</i>
ఆయన/ఆమె/వారు	:	రు	ఉన్నా-రు	లే-రు
<i>āyana/āme/vāru</i>	:	<i>ru</i>	<i>unnā-ru</i>	<i>lē-ru</i>
వాళ్ళు	:	రు	ఉన్నా-రు	లే-రు
<i>vāḷḷu</i>	:	<i>ru</i>	<i>unnā-ru</i>	<i>lē-ru</i>
వాడు/అతను	:	డు	ఉన్నా-డు	లే-డు
<i>vāḍu/atanu</i>	:	<i>ḍu</i>	<i>unnā-ḍu</i>	<i>lē-ḍu</i>
అది/ఆమె	:	ది/దు	ఉం-ది	లే-దు
<i>adi/āme</i>	:	<i>di/du</i>	<i>uM-di</i>	<i>lē-du</i>
అవి/ఇవి	:	యి/వు	ఉన్నా-యి	లే-వు
<i>avi/ivi</i>	:	<i>yi/vu</i>	<i>unnā-yi</i>	<i>lē-vu</i>

7.4. All the illustrations for the third person pronouns given in 7.1., 7.2. and 7.3. are the remote pronouns. The same personal suffixes hold good for the proximate pronouns also.

వాడు/వీడు ఉన్నాడు.	అతను/ఇతను ఉన్నాడు.
<i>vāḍu/vīḍu unnāḍu.</i>	<i>atanu/itanu unnāḍu.</i>
ఆమె/ఈమె ఉంది/ఉన్నారు.	ఆయన/ఈయన ఉన్నారు.
<i>āme/īme uMdi/unnāru.</i>	<i>āyana/īyana unnāru.</i>
వారు/వీరు ఉన్నారు.	వాళ్ళు/వీళ్ళు ఉన్నారు.
<i>vāru/vīru unnāru.</i>	<i>vāḷḷu/vīḷḷu unnāru.</i>
అది/ఇది ఉంది.	అవి/ఇవి ఉన్నాయి.
<i>adi/idi uMdi.</i>	<i>avi/ivi unnāyi.</i>

7.5. Notice that the above forms of the existential verb both affirmative and negative are in non-future tense. They express past tense and present tense as well.

ఇప్పుడు నేను ఇక్కడ ఉన్నాను.	Now I am here.
<i>ippuḍu nēnu ikkaḍa unnānu.</i>	

అప్పుడు నేను ఇక్కడ ఉన్నాను. <i>appuḍu nēnu ikkaḍa unnānu.</i>	At that time I was here.
ఇప్పుడు అతను ఇక్కడ లేడు. <i>ippuḍu atanu ikkaḍa lēḍu.</i>	Now he is not here.
అప్పుడు అతను ఇక్కడ లేడు. <i>appuḍu atanu ikkaḍa lēḍu.</i>	At that time he was not here.

7.6. The third person inferior singular pronouns are introduced in this lesson.

7.6.1. వాడు *vāḍu* ‘he’ is the third person remote inferior masculine singular pronoun. వాడి *vāḍi* is the corresponding oblique base. It also means ‘his’.

7.6.2. వీడు *vīḍu* ‘he’ is the third person proximate inferior masculine singular pronoun. వీడి *vīḍi* is the corresponding oblique base. It also means ‘his’.

7.6.3. The neuter singular pronouns అది *adi* ‘it’ ఇది *idi* ‘it’ along with their oblique bases (1.2. and 3.5.) దాని *dāni* and దీని *dīni* respectively are also used as third person inferior feminine singular pronouns.

7.6.3.1. అది *adi* ‘it; she’ is the third person remote neuter and inferior feminine singular pronoun. దాని *dāni* is the corresponding oblique base.

7.6.3.2. ఇది *idi* ‘it; she’ is the third person proximate neuter and inferior feminine singular pronoun. దీని *dīni* is the corresponding oblique base.

7.6.4. These inferior pronouns వాడు *vāḍu*, వీడు *vīḍu*, అది *adi* and ఇది *idi* along with their oblique bases are used to refer to own and intimate children, and persons with intimate and inferior relationships.

7.7. అమ్మాయి *ammāyi* ‘girl’ and అబ్బాయి *abbāyi* ‘boy’ also denote ‘daughter’ and ‘son’ respectively when used with plural pronominal adjectives, which in that context function as singular pronominal adjectives.

మీ అమ్మాయి	<i>mī ammāyi</i>	‘your (sg.) daughter’
మా అబ్బాయి	<i>mā abbāyi</i>	‘my son’

An Intensive Course in Telugu

శర్మగారి అమ్మాయి *śarmagāri ammāyi* ‘Mr. Sarma’s daughter’

రావుగారి అబ్బాయి *rāvugāri abbāyi* ‘Mr. Rao’s son’

7.8. Recall that the *i* ending noun bases change their final *i* to *u* before the plural suffix -లు *-lu* (5.7.1.). *yi* ending nouns are exceptions to this change.

అమ్మాయి-లు *ammāyi-lu* ‘girls’

అబ్బాయి-లు *abbāyi-lu* ‘boys’

7.9. Notice the use of the length of the final vowel to mean ‘also’ in sentences like నేనూ లేను *nēnū lēnu* ‘I am also not there.’ Here the length of the final vowel is equivalent to కూడా *kūdā* ‘also’.

నేను లేను; మా చెల్లెలు కూడా లేదు. ‘I am not there. My
nēnu lēnu; mā celledu kūdā lēdu. sister is also not

నేను లేను; మా చెల్లెలూ లేదు. there.’

nēnu lēnu; mā celledū lēdu.

నువ్వు లేవు; నేను కూడా లేను. ‘You are not there. I
nuvvu lēvu; nēnu kūdā lēnu. am also not there.’

నువ్వు లేవు; నేనూ లేను.

nuvvu lēvu; nēnū lēnu.

Recall the coordinative constructions (5.6.) like రవి రామ *ravī rāmū* ‘Ravi and Ramu’ where the length of the final short vowels of the constituents functions as the coordinative conjunction ‘and’. In both these places the extended length of the final syllables is functioning as an *inclusive marker*. (Hereafter we shall call this extended length of the final syllable of a constituent as *inclusive marker*.)

7.9.1. The inclusive marker (i.e., the extended length of the final syllable of a constituent), when used with more than one coordinative constituent in a sentence or a phrase, denotes ‘and’, and the inclusive marker when used with only one constituent it denotes ‘also’.

ఈ ఫోటోలో నువ్వు మీ చెల్లెల్లా ఎందుకు లేరు?

ī fōtōlō nuvvū mī cellēlā eMduku lēru?

‘Why are you and your sister not there in this photograph.

ఈ ఫోటోలో అమ్మా నాన్నగారు లేరు.

ī fōtōlō ammā nānnagārū lēru.

Mother and father are not there in this photograph.

నువ్వు లేవు; నేనూ లేను.

nuvvu lēvu; nēnū lēnu.

You are not there; I am also not there.

రవి ఉన్నాడు; లతా ఉంది.

ravi unnāḍu; latā uMdi.

Ravi is there; Lata is also there.

7.10. ఎందుకు *eMduku* ‘why’ is an interrogative word (1.3.; 4.4.) used in questions for eliciting ‘reason’ and ‘cause’.

7.11. అప్పుడు *appuḍu* ‘then’, and ఇప్పుడు *ippuḍu* ‘now’ are the time adverbs. ఎప్పుడు *eppuḍu* ‘when’ is the corresponding interrogative time adverb.

7.12. అక్కడ *akkaḍa* ‘there’, and ఇక్కడ *ikkaḍa* ‘here’ are the place adverbs. The corresponding interrogative place adverb is ఎక్కడ *ekkaḍa* ‘where’.

7.13. In this lesson the following *indicative predicates* are introduced. These indicative predicates can be used as independent sentences also, in the way the words అవును *avunu* ‘yes’ and కాదు *kādu* ‘no’ are used.

7.13.1. అదుగో *adugō* (remote) ‘There it is!’ and ఇదుగో *idugō* (proximate) ‘Here it is!’ are the neuter singular indicative predicates. The corresponding interrogative word is ఏది *ēdi* ‘which one’ (1.3.).

నా కలం ఏది? *nā kalaM ēdi?* ‘Where/Which one is my pen?’

అదుగో! *adugō!* ‘There it is!’ or ‘That is (the one).’

నీ గది ఏది? *nī gadi ēdi?* ‘Where/Which one is your room?’

ఇదుగో! *idugō!* ‘Here it is!’ or ‘This is (the one).’

7.13.2. అవిగో *avigō* (remote) ‘There they are!’ and ఇవిగో *ivigō* (proximate) ‘Here they are!’ are the neuter plural indicative predicates. The corresponding interrogative word is ఏవి *ēvi* ‘which ones’ (1.3.).

నా కలాలు ఏవి? *nā kalālu ēvi?* ‘Where/Which ones are my pens?’
 అవిగో! *avigō!* ‘There they are!’ or ‘Those are (the ones).’
 నీ గదులు ఏవి? *nī gadulu ēvi?* ‘Where/Which ones are your rooms?’
 ఇవిగో! *ivigō!* ‘Here they are!’ or ‘These are (the ones).’

7.13.3. అదుగో *adugō* (remote) ‘There she is!’ and ఇదుగో *idugō* (proximate) ‘Here she is!’ are the inferior or equal feminine singular indicative predicates. The corresponding interrogative word is ఏది *ēdi* ‘where’ (1.3.).

రమ ఏది? *rama ēdi?* ‘Where is Rama?’
 అదుగో! *adugō!* ‘There she is!’ or ‘That one (is she).’
 విమల ఏది? *vimala ēdi?* ‘Where is Vimala?’
 ఇదుగో! *idugō!* ‘Here she is!’ or ‘This one (is she).’

7.14. Notice the following *sandhi* process.

ఇదుగో + అండీ = ఇదుగోనండీ? ‘Here it is, sir!’
idugō + aMḍī = idugōnaMḍī

When the epicene honorific address marker –అండీ *-aMḍī* (2.10.) is added to a word (which is other than verb) ending in a long vowel a glide *న్ n* is inserted between the word and the address. However, if the long vowel is ఆ *ā* the insertion of the glide seems to be optional.

ఇదుగో + అండీ = ఇదుగోనండీ? ‘Here it is, sir!’
idugō + aMḍī = idugōnaMḍī
 అదే + అండీ = అదేనండీ? ‘That one is, sir!’
adē + aMḍī = adēnaMḍī
 ఇండియా + అండీ = ఇండియా(అ)ండీ / ఇండియానండీ? ‘India, sir!’
iMḍiyā + aMḍī = iMḍiyā(a)Mḍī / iMḍiyānaMḍī

7.15. When the imperative plural/honorific singular marker -అండి *-aMḍi* (2.8.1.) is added to a mono-syllabic long vowel ending base the long vowel optionally becomes short. The initial అ *a* of the marker (suffix) -అండి *-aMḍi* is dropped by the *sandhi* process stated in 3.13.1.

రా + అండి = రాండి/రండి *rā + aMḍi = rāMḍi/raMḍi* ‘Please come.’

మీరు అందరూ ఇలా రండి. ‘All of you come here.’

mīru aMdarū ilā raMḍi.

7.16. ఇలా *ilā* ‘in this way/direction/manner’ and అలా *alā* ‘in that way/direction/manner’ are manner adverbs. But when used with the verbs రా *rā* ‘come’ ఇవ్వు *ivvu* ‘give’ చూడు *cūḍu* ‘see/look’ కూర్చో *kūrcō* ‘sit’, etc. they also add a locative shade of meaning to the verb.

ఇలా రా! *ilā rā!* ‘Come here! Come in this way! Come on!’

ఇలా చూడు! *ilā cūḍu!* ‘Look here! Look at this point.’

అలా కూర్చో. *alā kūrcō.* ‘Sit there.’

అలా చూడు! *alā cūḍu!* ‘Look there! Look that side!’

ఇలా ఇవ్వు! *ilā ivvu!* ‘Give it (here/to me)!’

7.17. ఇవ్వేళ్ళ *ivvēḷa* ‘today’ is pronounced as *ivvāḷa*. Because of this pronunciation some people tend to write this word as ఇవ్వాల *ivvāḷa*.